

Drama i Altafjorden – 2:

VI MENN forteller her slutten på den spennende episoden i Altafjorden onsdag 22. september 1943

Fire små dverger av noen ubåter har krysset 1200 nautiske mil øde høsthav, har trengt inn i den sterkt bevoktede Altafjorden for å angripe giganten «Tirpitz» på 43 000 tonn med 2400 mann om bord. En gigant som er beskyttet av antiubåtnett, anti-torpedonett, antiluftskyts i mengder, flyvåpen, skip som «Scharnhorst» og «Lützow», foruten av røykskjermannlegg og minst fem raske, vel bevæpnede jagere. Fire dverger i løvens hule, uten annen «bevæpning» enn en to tonns sprengladning på hver side av baugen,

sprengladninger som i mange situasjoner er vel så farlig for dvergene som for deres fiender. Dette kan aldri gå bra!

Nei, det synes ikke slik. Opprinnelig var dvergene seks i tallet, men X-8 og X-9 hviler på bunnen av det isende Norskehavet. Og nå er turen kommet til X-10. Tre nautiske mil fra målet «Scharnhorst», er de innvendige lesjene blitt så store at den må gi opp og vende tilbake til moderubåten utenfor Sørøya. De seks dvergene er redusert til tre.

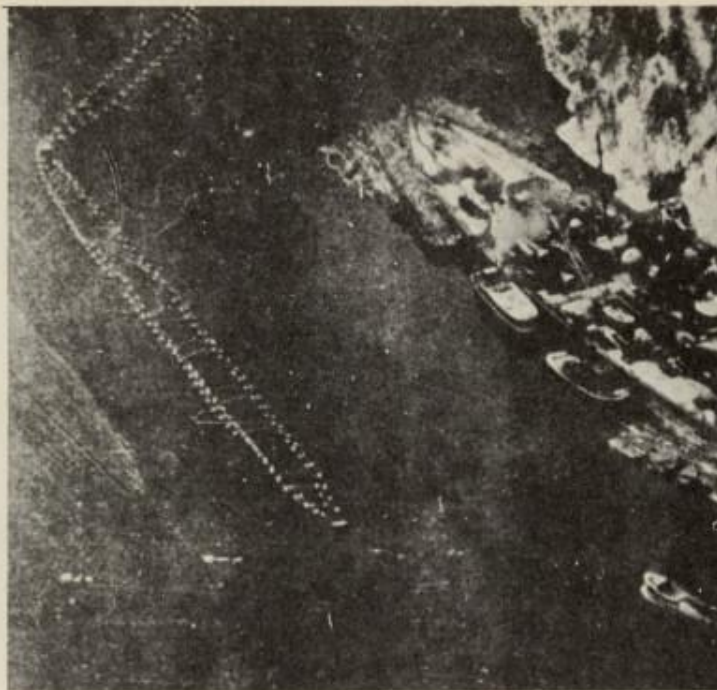
- «Bøye 23» markerer i dag restene av den oppflerrede dverg-ubåten X-5, en krigsgrav på bunnen av den kalde Kåfjorden ved Alta. Engelskmannen Peter Cornish og en gjeng med frivillige dykkere lokaliserte i sommer dverg-ubåten.
- Seks dverg-ubåter ble slept 1200 nautiske mil i høsttungt hav til Altafjord. Oppdraget var å senke «Tirpitz». Tre ubåter trengte inn i den trange Kåfjorden. Ingen vendte tilbake.
- Ni unge engelskmenn døde under operasjonen. Personlig mot, kald dødsforakt og hell hjalp dem med oppdraget... samt medspillere blant nordmenn.

Slik skjedde det...

Dverg-ubåtene angriper

Operasjonsmessig er det gjort et fremragende arbeide av Peter Cornish og hans gjeng med frivillige dykkere i Kåfjord i sommer. De lokaliserte dverg-ubåten X-5. Man skal bare ikke glemme at den i virkeligheten er en grav for menn som ofret livet for friheten. Ikke et objekt for krigssuvenirer.

Kvinnen på bildet er Pamela Mellov, søster av leytnant Henty Henty-Greer, kaptein på X-5. Her snakker hun med dykkerekspedisjonen leder, Peter Cornish. Det oppsto rykter om at én skulle ha overlevd fra X-5. Fru Mellov kom til Norge på grunn av ryktene. Hun fant en krigsgrav...

X-6 nærmer seg stålmaskene i anti-ubåtnettet med omtrent én knops fart. Det er meningen at unge Kendall skal klatre ut på skroget og klippe vei gjennom nettet. En farefull jobb!

Brått hører sjefen, Cameron, i 30 fots dybde propellsagene fra et fartøy. Dvergen går straks opp i periskopdybde, og Cameron ser akterenden av en tråler på vei mot nettporten som må være åpen for å la henne passere. Cameron nøler ikke.

— Dykk opp! roper han. — Full fart forover!

Og så skjer det nesten utrolige at lille X-6 i skvalpestilling følger tråleren i kjølvannet inn gjennom nettporten. Hvis noen av vaktene så henne, kan de ikke ha fattet hva de så.

— Det var et fantastisk hell, sa Kendall senere. — Besetningen på tråleren og mennene på vakt må enten ha vært beruset eller blinde.

Mindre enn tre nautiske mil borte lå «Tirpitz». I 70 fots dybde listet dvergen seg videre mot den neste hindringen, antitorpedonettet som omga kjem-

«Dronningen» bevoktet i norsk fjord fotografert av RAF-fly. Slagskipet er beskyttet av anti-ubåt-nett som skimtes på dette flyfotografiet fra krigstiden. (Foto: Air Ministry/NTB.)

pen. Men først måtte de passere en tankbåt og to jagere som tydeligvis var i ferd med å ta inn bunkers. Helst burde de klare det uten at sonar og lytende ører skulle oppdage dem.

Med to knops fart tok det en time å nå en beregnet posisjon aktenom tankbåten. Cameron bestemte seg for å gå opp i periskopdybde for å speide. Han stirret like inn i skroget av en kamouflert jager. Dvergen hadde dukket opp mellom baugen og bøyen hun var forføyd i. Trossen holdt på å rive periskopet av dem. De nølte ikke med å dykke.

Hadde gastene ved hydrofonene hørt dem? På ca. 60 fot ble de liggende stille. Ingenting skjedde, ingen dypvannsbombe eksploderte mot skroget. Sakte sèg de igjen fremover. Mot anti-torpedonet.

De konstaterer raskt at nettet er atskillig mer inviklet å passere enn det de har vært forberedt på. Det går ned til bunnen, ikke bare halvveis ned. Cameron går på ny opp til periskopdybde for å speide.

Nettåpningen er tydeligvis like under land, på grunt vann. En liten vedetbåt er på vei mot dem.

På ny driver en instinktiv besluttsomhet Cameron til å handle: «Full fart forover! Dykk opp i skvalpestilling!»

Og kloss aktenfor vedetbåten går de igjennom nettporten i skvalpestilling, i fullt dagslys, uten å bli oppdaget! I neste øyeblikk dykker de – og braser inn i et undervannsskjær. Knappe to hundre meter fra «Tirpitz» bryter de overflaten fullstendig ukontrollert.

De må være blitt oppdaget, denne gangen!

De er det. Men vakten som sier at han så noe som liknet en ubåt, blir beskyldt for å se syner. En ubåt innenfor torpedonet, – nei, den er for drøy! Det har vært så mange falske alarmer i den senere tid, at det skal mer enn en fiskerygg til for å skake opp Heintz!

X-6 ble ikke på overflaten lenger

Interior i dverg-ubåt. Det var fire mann om bord i ubåtene som ble slept 1200 nautiske mil til en norsk fjord hvor ni unge menn skulle finne sin grav...

enn nødvendig. Atskillig skadet søkte den beskyttelsen i dypet. Seksti fot nede så Cameron på klokken som viste 07.09. Om en eller flere av dvergene hadde klart å droppe sprengladningene sine under «Tirpitz», ville de detonere om ca. 50 minutter. Ikke lang tid å gjøre på!

Igjen måtte dvergen opp i periskopdybde. Lik en såret nise brøt den overflaten bare åtti meter tvers av slagskipet. Klokken var 07.12. Åtte minutter senere ble det på «Tirpitz» slått en alarm som få skjønnte noe av. Det signal som ble gitt, gjaldt ikke som alarm i krigstid.

X-6 virret seg bort i noen nedhengende wirer. Da dvergen endelig klarte å rykke seg løs, skjøt den igjen opp til overflaten. 60 fot borte ruvet «Tirpitz» som en grå masse over dem. Fra skipet skjøt den oppskremte besetningen med

Dverg-ubåten «Extant» er av samme type som ble brukt under raidet mot Kåfjord.

overmål holdt hun på å trekke motorbåten med seg ned.

Tyskerne fant det klokest å kutte sleperen.

Imens hadde også X-7 vært på visitt under «Den ensomme Nordens Dronning», som tyskerne kalte slagskipet. Gang på gang hadde de viklet seg inn i torpedonet, men kom seg omsider over nettet og ut – lett synlig for såvel tyskerne som for fangene på dekk. Utenfor nettkanten dukket de, men rottet seg inn i et nytt nett. Knappe 50 meter borte fra sprengladningene som snart ville detonere var de fanget, på 60 fots dybde.

Om bord i X-7 svettet Godfrey Place og kameratene hans. Om bord i «Tirpitz» svettet Cameron, Lorimer, Kendall og Goddard. Tyskerne hadde gått i gang med sine forvirrede forhold. Klokken tikket.

Donald Cameron, kaptein på X-6, klarte å droppe sprengladningene under «Tirpitz», men ble tvunget opp i virvaret av beskyttelsesnett under slagskipet.

Godfrey Place, kaptein om bord på X-7 under toktet til Kåfjord. X-7 ble sittende fast i anti-ubåt-nettet rundt «Tirpitz», 60 meter under havflaten. Place klarte å komme ut av dverg-ubåten. I dag er Godfrey Place personaldirektør i Cunard Cargo Shipping Company.

Nøyaktig klokken 08.12 ble «Tirpitz», stålkipen, som av en ubendig kjempeneve kastet syv fot i været. I rask rekkefølge lød to eksplosjoner. Dekket bukket seg, mannskapene ble kastet om hverandre, en marinegast ble slengt i været og drept momentant da han styrtet mot ankerkjettingen. Så gikk lyset, damp hvislet ut av brukne rør, det lukket stramt fra kortslutning.

Forts. side 49

med hvem som helst, lett og ubesværet.

De to ble snart venner. De hadde flere felles interesser: Den engelske høyadel, kvinner, sprit og — sovjetisk politikk. Ivanov var ivrig etter å lære England å kjenne, spesielt overklassen.

Titler imponerte Ivanov like meget som Ward og denne not «å kunne riste navn ut av ermet» ved alle anledninger. De diskuterte også politikk, men da de på forhånd var enige, ble de aldri høy- røstet.

Ivanov advarte Ward gang på gang: — Pass på hva du forteller meg. Det går rett til Moskva.

De to var sammen omtrent hver eneste dag. De gikk på restaurant, spilte bridge og dro på weekend-turer sammen.

Ward presenterte Ivanov for sine venner, spesielt de med titler. Han skaffet også piker til Ivanov som ofte overnattet hos Ward.

Ivanovs rolle

Det har vært diskutert om Ivanov virkelig spilte en rolle i sovjetisk politikk.

Politiske observatører mente at Sovjet ville forsøke å skille England fra USA på følgende måte: Engelske ministre og andre fremtredende personer skulle lokkes inn i kompromitterende situasjoner eller forfølges med ondssinnede rykter.

Dermed skulle sikkerhetstjenesten bringes i vanry slik at det kunne se ut som om den var uduelig. Når disse detaljer ble slått sammen, ville det svekke USAs tillit til engelsk pålitelighet.

Hvis dette var den egentlige årsak til at Ivanov pleiet sitt vennskap med Ward så omhyggelig, må man kunne si at han lyktes altfor godt: Profumo-skandalen var kort tid etter en realitet.

Men først måtte hovedpersonene i skjedendramaet møtes slik at det kunne bli grunnlag for moralske og politiske forviklinger.

Møtet fant sted lørdag 8. juli 1961 hos Lord og Lady Astor på godset Cliveden. Her traff krigsminister Profumo kiropraktor Stephen Ward og den sovjetiske marineattaché Ivanov samt sist, men ikke minst: Christine Keeler som nettopp hadde fullført sin utdannelse hos «mesteren».

Lord og Lady Astors venner kunne komme uanmeldt til enhver tid. Fikk Lord Astor rede på at en av husets venner hadde hatt en anstrengende eller vanskelig tid, mottok vedkommende øyeblikkelig en invitasjon til å besøke Cliveden og slappe av i landlige omgivelser.

En slik invitasjon mottok krigsminister John Profumo den 8. juli 1961.

I Englands «adels-kalender»

John Dennis Profumo, av italiensk avstamning, var født i England 30. januar 1915. Faren var advokat og skaffet seg solid suksess i Londons Middle Temple (et juristkollegium).

Familieformuen ble investert i et forsikringselskap hvor den raskt ble et beløp som sikret familiens posisjon. Allerede i 1937 ble advokat Profumos eiendomme og slektstavle omhyggelig beskrevet i Burkes «Landed Gentry» (Landadelen).

Profumo-familiens motto: «Virtute et labore» (Ved dyd og arbeid), var med på å skape et lykkelig familieliv basert på økonomisk sikkerhet og kjærlig trygghet.

John var godt vant og ble sendt til Harrow hvor han verken var av de flittigste eller dyktigste. Men han var flink i idrett og var to år på rugby-laget. Han fortsatte i Oxford hvor han besluttet å bli politiker og spesielt studere jordbruk og økonomi.

Som alle andre rike, unge menn på den tiden, interesserte John seg for flyging. Han var tilsluttet «The University Air Squadron» og deltok i en leir i Tyskland der han traff en berømt jagerflyger, Herman Göring, som var gjenstand for deltakernes udelte beundring.

Etter Oxford ble John sendt på en reise jorden rundt for å erverve nye kunnskaper. På denne reisen oppholdt han seg lengre tid i Kina, Sovjet, Japan og USA.

Da han kom hjem — bare 20 år gammel — ble han valgt til formann for en av de store konservative sammenslutninger der han møtte W.W. Astor, et møte som var den direkte foranledning til den skjedne-svangre weekend på Cliveden. Profumo var fullstendig klar over at han tilhørte overklassen, men i det daglige liv var han vennlig, jevn og liketil på en så naturlig og sjarmerende måte at han vant alle for seg. Men selvfølgelig var det noen som syntes han var for ivrig etter å gjøre godt inntrykk.

Hans overbevisning om overklassens overlegenhet ble ikke mindre da han i Kettering vant et valg med 11 300 flere stemmer enn motkandidaten fra Arbeiderpartiet.

Profumo var da 25 år og det yngste parlamentsmedlem. På uker etter at han hadde tatt sin plass sluttet han seg til opposisjonen: I 1940 stemte han mot Chamberlain sammen med 30 andre konservative. Han var dermed med på å gjøre Churchill til statsminister.

Da Profumo ble valgt inn i Parlamentet, hadde han vært tjenestegjørende offiser i seks måneder. Ikke i R.A.F., men i The Territorial Army.

I løpet av krigen var han på slagmarkene i Nord-Afrika og Italia. Og da krigen var over, var hans mot og organisasjonstalent blitt belønnet med oberst grad.

Men til tross for hans krigsinnsats, var ikke Profumos valgkrets trofast mot ham. Ved valget i 1945 mistet han flertallet i Kettering.

Men han fikk fin oppreisning: Han ble forfremmet til brigadegeneral med Japan som arbeidsområde. Der arbeidet han i to år sammen med general MacArthur.

I 1947 forlot han hæren og kom inn i den konservative sentralledelse.

Her ble Profumos sans for PR nyttig. I 1950 kom han igjen inn i Parlamentet som representant for kretsen Stratford-on-Avon takket være støtte fra sin gode venn, Anthony Eden.

Ekteskap og karriere

1952 ble han parlamentssekretær i samferdselsdepartementet i Winston Churchills regjering. Og med et var hans ungkarstid forbi.

5. januar giftet han seg med skuespillerinnen Valerie Hobson. Kort etter bryllupet oppga hun sin karriere og ble en hengiven og betydningsfull støtte for Profumo.

I januar 1959 ble Profumo viseutenriksminister og juli 1960 ble han valgt til krigsminister. Her var han i sitt rette element. Det var ikke alene bruk for en energisk minister, men også for en PR-mann med interesse for militær utdannelse.

Alle anerkjente Profumo som en særdeles dyktig og hederlig politiker som var respektert både av meningsfeller og motstandere.

Så sent som i 1961 var det ingen som kunne finne den minste plett hverken på Profumos private eller politiske liv.

I juli 1961 demonstrerte England sin militære makt i Kuwait.

Regjeringen ble varslet i slutten av juli da general Kassem i Irak begynte å bråke med våpnene ved grensen til Kuwait, det lille sjekdomme innerst ved Den persiske gulf. Kuwait var av vital betydning for England, siden landet leverte 40 prosent av Englands råolje.

Den 30. juni sendte Profumo topphemmelige ordre om at 6000 soldater skulle stasjoneres i Kuwait. Det var et avgjørende øyeblikk i Profumos karriere. For det var alminnelig uenighet mellom de berørte departementer om hvordan saken skulle behandles.

Et skjednesvangert møte

Det hadde vært en anstrengende uke for Profumo, så han sa med glede ja til invitasjonen fra Lord Astor.

Lørdag 8. juli 1961 befant Ward seg i weekend-hytten på Cliveden. Christine Keeler var i London, men på grunn av det varme været besluttet hun også å reise til Cliveden.

På vei til stasjonen traff hun Ivanov som tilbød å kjøre henne de 45 kilometrene til Buckinghamshire i sin bil. Der ble Ivanov selvfølgelig invitert til å bli. Slik falt brikkene til den skjedne-svangre Cliveden-weekenden på plass.

I nærheten av hovedbygningen på Cliveden var det et praktfullt svømmebasseng som Astor overlot Ward og hans gjester når han ikke selv hadde bruk for det.

Lord Astor hadde understreket at han ikke ville ha noen nakenbading. Det var omkleddningsværelser med badedrakter i alle størrelser til de gjestene som ikke hadde med badetøy.

Mens Ward og hans gjester forfrisket seg i bassenget, var det stor middag i hovedbygningen. Lord Astor hadde ikke bare invitert herr og fru Profumo. Også tidligere feltmarskalk Ayub Khan, Pakistans president, var til stede. Han var på vei til Washington og skulle oppholde seg tre dager i London. Dessuten var et snes konservative parlamentsmedlemmer på Cliveden.

Den varme lørdagen

I skumringen, da gjestene satt på terrassen, var det fremdeles 25 varmegrader. Det lød latter og skrål fra bassenget og gjestene fikk lyst til å avlegge stedet en liten vitsett.

Christine Keeler hadde tatt av seg badedrakten og Ward hadde kastet den langt inn i buskene for å erte henne. Akkurat da kom de andre gjestene:

Lord Astor og Profumo gikk først. Bak dem kom Lady Astor og fru Profumo. Christine grep et badehåndkle og tullet det rundt seg.

Lord Astor og Profumo fikk kanskje et glimt av den nakne og velskapte Christine, men de oppfattet det bare som en spøk. Damene, som kom et par minutter etter, merket ikke noe uanstendig.

Ward og hans gjester kledde på seg, fulgte med opp i hovedbygningen og deltok i selskapet en times tid.

Herrene var begeistret for Christine Keeler. Hun var ung, vakker og sjarmerende og opptrådte rolig og harmo-

nisk med den sikkerhet og det særlige raffinement som Ward greide å fremkalle hos alle sine elever. Fru Profumo var meget elskverdig mot henne, men likevel en smule på vakt.

Men frøken Keeler sto seg med sin medfødte munterhet og ungdommelige ynde.

Søndag 9. juli var enda varmere enn lørdagen.

Såvel Wards som Astors gjester møttes ved svømmebassenget etter frokost — alle i badetøy. En påklledning som gjorde selskapet klasseløst: Høytstående politikere og militærpersoner med lett påklede nymfer i bakgrunnen.

Det ble arrangert en svømmekonkurranse der deltakerne ikke fikk bruke benene. Profumo vant, men hadde brukt benene og sa med et smil til Ivanov: — Dette må absolutt gi Dem tillit til den engelske regjering.

Profumo tok en del bilder av selskapet, deriblant også Christine sammen med Ward og Ivanov. Da Profumo sa farvel til Christine Keeler, ba han om hennes telefonnummer.

— Det er det samme som Wards, sa hun smilende. — Jeg bor der!

Ivanov og Christine dro til London og overnattet i Wards leilighet. Ward ble igjen i Cliveden.

(Forts. neste uke)

ger, vannet vislet inn. Gastene løp i alle retninger, maskingeværskytterne syntes de så ubåter over alt. Hele skipsbeholdning av øl eksploderte. Brannslukningsapparatene om bord ble sprengt og oversprøytet alle i nærheten med hvitt skum. En lang rekke andre og langt mer alvorlige skader ble siden konstatert. Men skuffet konstaterte de engelske fagene at «Tirpitz» fortsatte å flyte.

På Daniloffs butikk et par hundre meter borte hadde man for få minutter siden begynt å dele ut nye rasjoneringskort. Kanskje var det den viktigste grunnen til at ikke mange så selve eksplosjonen.

— Ikke mange som lever i dag var øyenvitne til det som skjedde i og omkring eksplosjonsøyeblikket, sier Harry Pettersen, en av de nordmenn som gjennom sine observasjoner og meldinger hadde gjort angrepet mulig. — Men min far, som døde for bare fjorten dager siden, så det som hendte, sammen med bl. a. Ole Walseth, som også er død. Han fortalte at plutselig ristet jorden, og «Tirpitz» så ut til å ville lette lik et luftskip. Det hevet seg kanskje en meter opp, før det skadestakk sank tilbake. Drønnet fra eksplosjonene var fullstendig øredøvende.

Far fortalte at han så en mann komme fra sjøen opp på en flytende skyteskive som tyskerne hadde utenfor torpedonetett. Nå vet vi at mannen var Godfrey Place. X-7 var blitt revet løs fra sin nettfelle av eksplosjonen, kom til overflaten og sank igjen. Innen den tid hadde Place klart å komme seg ut. Bare én av de øvrige tre klarte senere å ta seg opp fra den sunnke dvergen med livet i behold.

Tyskerne skjøt fullstendig i villa, Forts. side 52

Flass er en sykdom!

Du kan gjøre noe med det

du kan benytte Selukos - et sikkert og virksomt legemiddel som du får kjøpt på apotek uten resept. Flass er en sykdom som angriper hodebunnen og forårsaker unormal stor produksjon av hudfett og hornceller. I fettlaget trives bakterier og sopper som ofte forårsaker infeksjoner. Horncellene avstøtes fra hodebunnen og fremtrer som det vi populært kaller flass. Da trengs medisinsk behandling.

SELUKOS®
LEGEMIDDEL MOT FLASS

UNN DEM EN KALKULATOR FRA SPERRY REMINGTON

MODELL 663 K

- en uhyre enkel og grei maskin. Den har det De trenger - alle fire regningsarter med konstant. Vinduet viser 6 siffer og svaret i multiplikasjon og divisjon inntil 12 siffer og med komma på riktig plass. Tallene er store og klare (grønne). Et lekkert etui er inkludert i prisen. Maskinen veier bare 260 g.

260,- + moms.

MODELL 823 GT

- like enkel i bruk - bare enda mer utstyrt. Vinduet viser 8 siffer og svaret kan inneholde opp til 16 siffer. I tillegg til alle fire regningsarter og konstant faktor, får De komplett prosentsystem og eget minneverk, og så her er et lekkert etui inkludert i prisen.

350,- + moms.

ET KVALITETSPRODUKT SOM HELE FAMILIEN VIL HA GLEDE AV.

SPERRY REMINGTON
Fridtjof Nansens plass 7, Oslo 1.

Jeg bestiller herved stk. Remington Mod.

☐ Beløpet følger vedlagt i sjekk. Selger betaler porto.
☐ Maskinen besendt i postoppkrav.

Navn

Adr.

Postnr./sted

8 dagers
returrett.
Selger be-
taler evt.
returporto.

VIN 38-74

Dvergubåten...

fra side 49

fortalte far og de andre. For folk på land ble det fort klart at det så langt fra dreide seg om en av tyskeres temmelig hyppige øvelser. Det måtte dreie seg om et ubåtangrep. Når det gikk flyalarm, nølte ikke tyskerne med å røyklegge fjorden. Det gjorde de ikke nå. Men det var full alarm både på sjø og land. Kaotisk alarm. Fjellene rundt her var temmelig tett besatt av forskjellig skyts, og det smalt livlig. Jeg har oppfattet det slik at tyskerne så ubåter over hele fjorden. Selv den minste krusning på den ganske blikkstilte fjorden forårsaket en rekke skuddsalver. Tyskerne virket fullstendig hysteriske.

Mange mennesker rundt fjorden her hadde i de tidlige, høstklare morgentimer stavret seg ut på åkrene for å ta opp poteter for frosten gjorde ende på avlingen. De fortalte at jorden ristet under potetegrevne. Om poteten hadde hoppet opp av mulda av seg selv, ville de neppe blitt særlig overrasket.

Arne Pedersen og Leif Haugen, som bare var unggutter i 1943, tegner omtrent samme bilde:

- Blant tyskerne hersket det tydeligvis fullstendig kaos. Med alt de hadde av båter før de på kryss og tvers over fjorden og strødde om seg med alt som kunne eksplodere, fra håndgranater til dyppannbomber. Etterpå fløt det opp en masse død fisk, og langs fjærene lå det tykke lag av olje og all slags rask. «Tirpitz» hadde fått en svart bulke på fordekket, og i siden var det et hull så stort som et hus.

Klokken 08.43 dukket X-5 opp midt foran øynene på de fem fangene på dekket. På fem hundre meters avstand, innenfor plongeringsvinkelen til slagskipets fire tommers kanoner, hadde hun ikke en sjanse. Hun ble bokstavelig talt skutt ut av vannet før lukene kunne bli åpnet, fortalte engelskmennene senere.

Hvordan ryktet om overlevende kunne oppstå, er litt av en gåte.

Hvor alvorlig var de skadene som «Tirpitz» hadde fått? Kunne de være verd offeret av ni unge engelskmenn?

Da admiral Dönitz to dager etter angrepet fløy opp til Kåfjord, leste skaderapportene og foretok en nøye kontroll av skipet, resulterte det i en profetisk uttalelse.

- En ting er sikkert, sa han.
- Hvis «Tirpitz» går til sjøs etter dette, kan det bare bli for å møte undergangen.

Harry Pettersen forteller:

- Far og de andre øyenvitnene skjønte snart at skipet var hardt skadet for akterenden hvilte på bunnen. Det var ikke så svært løynfallende, fordi det er så grunt der. Men at det var et hull i bunnen, det skjønte vi.

Om det var et hull i bunnen, et flere hundre meter langt hull. Det ble bestemt at 1000 verkstedarbeidere fra Wilhelmshafen skulle komme med Hamburg-Sydamerikalinjens «Monte Rosa» for å reparere. Samtidig kom verkstedskipet «Neumark».

- Det fantes ingen tilgjengelig tørrdokk, forteller Harry Pettersen, - tyskerne fikk derfor litt av en jobb med å reparere det sterkt skadde roret langt under overflaten. De måtte bygge

enslags svær dykkerklokke på land, forme den etter skipets akterende, og der feste den så tett at de nødvendige arbeidene kunne bli utført på en arbeidsplass som var noenlunde tørr når pumpene var i drift. Dag og natt, uten stans, gikk arbeidet. Men to måneder senere mottok den tyske marines admiralstab i Tyskland rapport om at «Tirpitz» ville være operasjonsdyktig i flere måneder.

Omtrent på denne tid fikk vi vite at tyskerne hadde beregnet reparasjonsarbeidene ferdig til den 14. mars. Vi sendte øyeblikkelig melding til England. Nøyaktig på den angitte dagen forlot «Monte Rosa» Alta, og ikke lenge etter satte britene inn sitt hardeste flyangrep for de endelig tok knekken på den sterkt skadde kjempen ved Tromsøya den 12. november 1944.

Peter Cornish og hans froskemannsgjeng som avsøkte Kåfjorden bunn sist sommer, var vel ikke ubetinget fornøyd med det bytte de kunne bringe opp fra fjorddypet: Stykker av fly, en fallskjerm, en engelsk mitraljøs, diverse annet skrap. Likevel, den om lag tre uker lange ettersøkningen resulterte i at den savnede X-5 ble lokalisert, oppreket, omgitt av et ca. tre fot dypt krater som tyder på detonerte synkeminer. Om de medbrakte sprengladningene også hadde detonert der X-5 ble funnet, ville det neppe ha vært stort å finne av henne. Men om sprengladningene ble droppet utenfor eller innenfor torpedonetet, det får vi neppe vite noengang.

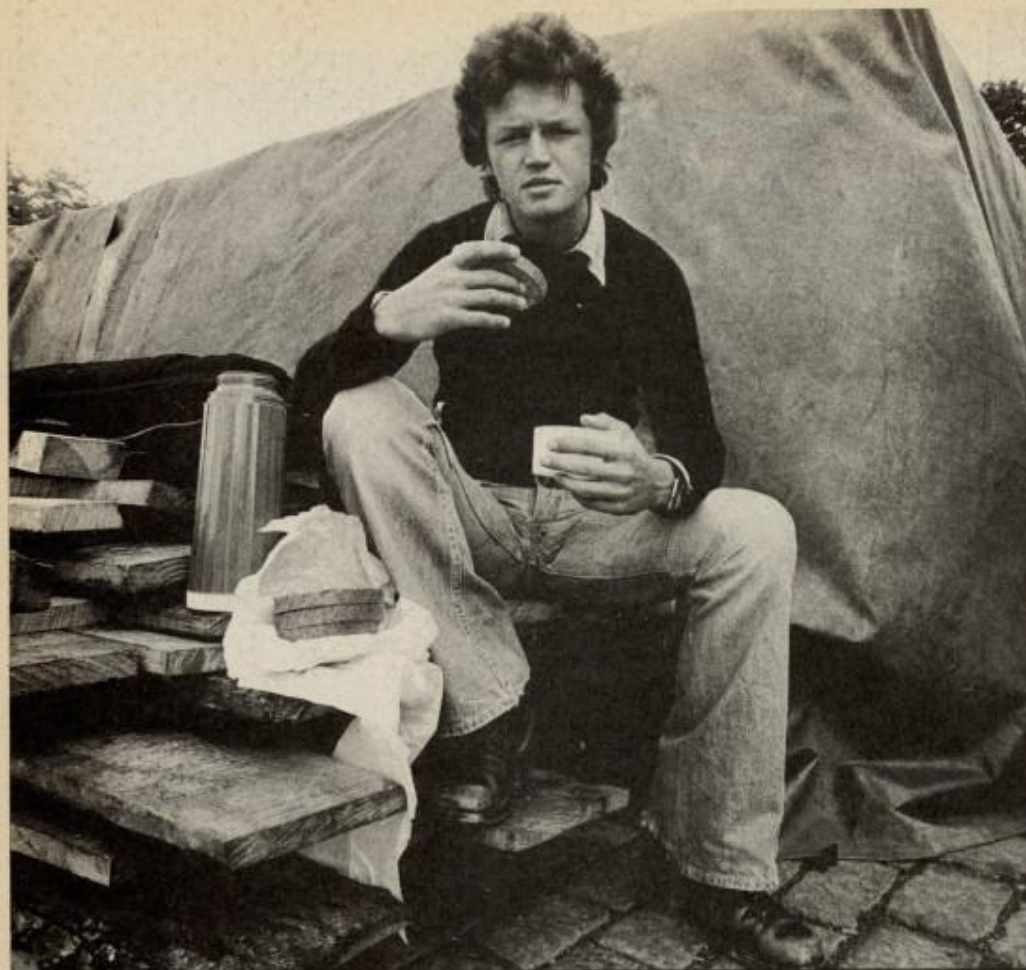
Når ikke Peter Cornish og hans kamerater har søkt etter X-6 og X-7, har det sine klare grunner. X-6 ble sprengt i småstykker da dens egne sprengladninger detonerte under «Tirpitz». X-7 ble dregget opp fra bunnen av tyskerne, som fant en mengde materiale de var meget interessert i. Samtidig fant de Whittam og Whitley, de to som ikke klarte å komme seg opp da ubåten sank. Ifølge rykter skal de være blitt begravd av tyskerne under militære æresbevisninger. Men det var ingen norske vitner til begravelsen, og noen graver har man ikke funnet.

Det arbeidet som dykkergjengen utførte i sommer, var hverken enkelt eller farefritt. I et område som det på bunnen av Kåfjord måtte de regne med sprenglegemer over alt. Den forholdsvis store dybden og det kalde vannet vanskeliggjorde letingen. Men karene hadde med seg virkelig avansert utstyr.

- Vi lånte, leide og stjal utstyr til en samlet verdi av ca. en million kroner. side 54

Løsning ukens cruz

Det later til at de sorte fribønder på e3 og f2 ikke kan stoppes. Riktignok har hvit en fribonde på d6, men den kan stoppes av den sorte kongen på f6. Hvordan skal så hvit vinne? Jo, ved innledningsvis å spille det nærliggende 1. d6-d7 Kf6-e7 2. Tb7-b8! (Forhindrer indirekte at sort får ny dronning på f1 da dette strander på 3. d7-d8 = D+ Ke7xd8 4. Lc8-a6+ Kd8-c7 5. La6xf1 Kc7xb8 6. g3xh4 og vinner) 2.-Lh4xg3 3. Tb8-a8! f2-f1=D 4. d7-d8+D Ke7xd8 5. Lc8-a6+ Lg3-b8! (Den eneste sjansen) 6. La6xf1 Kd8-c7 7. Lf1-a6 e3-e2 8. La6xe2 Kc7-b7 (Det hvite tårn er fanget og remisen synes klar, men et øyeblikk!) 9. Le2-f3! Kb7xa8 10. Lf3xc6 Matt!

**Da jeg var 6 skulle jeg bli baker, da jeg var 16
skulle jeg bli lektor.**

**- nå er jeg 18 og familiefar
og lurer på hva jeg skal bli...**

Hvis man blir far i for ung alder kan det føre til avbrutt utdanning som kan få tragiske følger. Det er et stort ansvar å bli far, fordi barn krever så mye mer enn foreldrenes kjærlighet. Tenk bare på hva boligforhold og økonomi kan bety for trivselen. Skylder du ikke både dere og barnet å legge forholdene best mulig til rette? De fleste bruker kondom. Det er et anerkjent prevensjonsmiddel som gir en meget stor grad av sikkerhet uten noen former for medisinske bivirkninger. Kondom gir også beskyttelse mot kjønns-sykdommer. Bruk derfor Durex, hver gang, hvis du er innstilt på å vente. Det vil være det tryggeste.

durex

- bedre for begge.

Durex - Norges overlegent mest solgte kondom. Fåes nesten overalt - i dagligvareforretninger og kiosker, samt hos frisører og på bensinstasjoner. Kontrollert og godkjent ved den statlige importkontroll i Norge. Selges i alle land med offentlig kontroll.

Ønsker du å få vite mer om prevensjon og prevensjonsmidler, skriv til LRC NORGE AS, Postboks 4336, Torshov, Oslo 4, og be om brosjyren «Familie etter plan».

Fra side 52

ner, sier Peter Cornish spøkefullt. - Det viste seg at vi fikk god bruk for det meste. Omkostningene med selve ekspedisjonen ble ikke så store, bare vel 35 000. Årsaken er at alle har jobbet gratis og selv dekket det meste av sine omkostninger.

Det blir neppe aktuelt å heve restene av X-5. De engelske myndighetene har strenge restriksjoner når det gjelder å tukle med slikt som går under betegnelsen krigsgraver. Norske myndigheter må vel også forutsettes å ville ha et ord med i laget.

Alt tyder derfor på at restene av X-5, med alt hva de måtte inneholde, for fremtiden får hvile i fred på fjordbunnen under den markeringsbøyen som Peter Cornish og hans hjelpere betegner som «Bøye 23».

Et tragisk...

fra side 21

gene, men ble sluppet løs mot kausjon. Da saken kom for retten, nektet Paul plent å vitne mot William og påtok seg hele ansvaret. Han ble dømt, men William måtte ut med 12-13 000 dollar.

Utpå våren 1965 kom Richard tilbake fra Europa, og William reiste til Chicago for å treffe ham. Richard arbeidet i farens firma.

- Han hater meg like mye som før, sa William etterpå.

Men han begynte likevel å legge planer om å tilbringe sommeren hos foreldrene før vi flyttet til San Francisco, der William hadde leid en leilighet.

I Chicago utfoldet William all sin sjarm for å etablere et godt forhold til broren. Det lyktes i den grad at Richard inviterte oss til leiligheten sin. William frittet ham ut om hvem som betalte bilen og leiligheten, men Richard svarte med et motangrep.

- Hvordan får du penger? spurte han.

- Hva mener du? spurte William.

- Det vet du forbannet godt, svarte Richard og trakk en papirlapp opp av lommen. Han begynte å ramse opp de store utgiftene broren hadde til huset i Tucson, leiligheten i San Francisco, til biler og flybilletter, klær, telefoner, mat og alt det andre. - Hvordan kan du ha råd til alt det?

William tidde en stund. Lukk døren, Lou, sa han så. - Du skjønner det, Richard - jeg handler.

- Handler? spurte Richard.

- Handler hva?

- Heroin, svarte William.

Det gikk et støkk i meg.

- Nå vet du hvor jeg får pengene fra, sa han. - Har du lyst til å være med på leken, så bare kom!

- Virkelig? sa Richard begeistret.

- All right! William la ut om alle mulighetene, om det å være i Hongkong den ene dagen og i London den neste mens pengene strømmet inn.

- Jeg har også noe å fortelle deg! sa Richard. - Du har seks hundre og femogtyve tusen dollar som jeg vet om! Jeg har enda mer!

Nå fortalte William at han hadde skaffet seg papirene. Men nøyaktig hva de to disponerte over, visste de ikke -